

Greutățile de lut decorate din *tell*-ul Vitănești Măgurice, jud. Teleorman

Ion TORCICĂ

Abstract: *The loom weights discovered in the Gumelnița culture settlements were used to strain the warp-weighted loom. At Vitănești Măgurice tell, there is a large number of loom weights that have one or more sides with incised decoration, printed or made by stitches. These decorations are known in the Gumelnița A2 levels but especially in the B1 phase, which has been fully researched. In the 2008 campaign, in the S.L. 13 burned house, the researchers found seven burdens, whole and fragmentary loom weights. They are decorated with simple spirals, spiral throats and half-round lines, made by a shallow, deep incision. In the contexts that do not belong to the burning structures of the last level, 56 weights for the warp-weighted loom, both whole and fragmentary, all made of burned clay, have been discovered. Some of them (17 copies) were published in another specialized article. They have been decorated on one side or more, rarely on the base or at the top, with spiral, half-round, circular motifs, angular, triangular motifs, cross or dots.*

In 2007 campaign, it was discovered in a house that was partially destroyed in a fire, belonging to the level that makes the transition from Gumelnița phase A2 to phase B1, a set of weights that formed the remnants of a warp-weighted loom. One of these weights has printed incised lines on one side and two others, arranged at the ends of the string, have incised on one face a feminine anthropomorphic motif. In Gumelnița A2 levels, there are very few decorated weights, the existing ones have a line or a sliver in the base or the fingerprint left on the bottom of the weight and on the side of the wall. One of the weights, which has a slash in the base, comes from a string of 10 pieces that constituted the remnants of a warp-weighted loom.

For the interpretation of the decorated loom weights, starting from the context of their discovery, we can use data provided by cultural anthropology and the history of religions. The anthropomorphic, spiral, angular and triangular motives would indicate a link between the warp-weighted loom, the textiles and the religious ideas which existed in the Chalcolithic.

Rezumat: *Greutățile de lut descoperite în așezările culturii Gumelnița au fost folosite pentru tensionarea Țelurilor războiului de țesut vertical. Din tell-ul de la Vitănești provine un număr mare de greutăți care au pe una sau mai multe fețe un decor incizat, imprimat sau făcut prin împunsături. Ele sunt cunoscute atât în nivelurile Gumelnița A2, dar mai ales în cel din faza B1, care a fost cercetat în totalitate. În campania din 2008, cercetarea locuinței incendiate S.L. 13 a scos la lumină șapte greutăți, întregi și fragmentare. Sunt decorate cu spirale simple, gheme spiralice și linii semicirculare, realizate prin incizie lată, puțin adâncă. În contexte ce nu aparțin structurilor incendiate din ultimul nivel, au mai fost descoperite 56 de greutăți pentru războiul de țesut, atât întregi cât și fragmentare, toate confecționate din lut ars. 17 exemplare dintre ele au fost publicate într-un alt articol de specialitate. Au fost decorate pe o față, pe mai multe, mai rar pe bază sau la partea superioară, cu motive spiralice, semicirculare, circulare, motive unghiulare, triunghiulare, cruce sau puncte.*

În campania din 2007, s-a descoperit într-o locuință aparținând nivelului ce face tranziția de la faza Gumelnița A2 la faza B1, care a fost distrusă parțial într-un incendiu, un set de greutăți nense reprezentând rămășițele unui război de țesut. Una are imprimate pe o față linii incizate suprapuse, iar alte două, dispuse la capetele șirului de greutăți, au incizate pe o față câte un motiv antropomorf feminin. Din nivelurile Gumelnița A2, provin foarte puține greutăți decorate, cele existente având câte o linie ori o împunsătură în bază sau amprenta unui deget lăsată pe fundul greutății și pe o parte din perete. Una cu împunsătură în bază provine dintr-un șir de 10 piese ce au constituit resturile unui război de țesut.

Pentru interpretarea greutăților decorate, pornind de la contextul descoperirii lor, se pot folosi date furnizate de antropologia culturală și istoria religiilor. Motivele antropomorfe, unghiulare, spiralice și triunghiulare indică o legătură între războiul de țesut, produsele textile și ideile religioase existente în eneolitic.

Keywords: *loom weights, warp-weighted loom, Gumelnița culture, Vitănești Măgurice, anthropomorphic figurine, spiral.*

Cuvinte cheie: *greutăți, război de țesut, cultura Gumelnița, Vitănești Măgurice, figurină antropomorfă, spirală.*